

دوشنبه ۱۸ تیر ۱۴۰۲
وطن امروز | شماره ۴۸۰

فرهنگ و هنر

اخبار

برج آزادی

میزبان سوگواره هنر عاشورایی

نمایشگاه سوگواره هنر عاشورایی شامل ۵۶ پوستر با همکاری مرکز هنرهای تجسمی حوزه هنری با مفاهیم عاشورایی در کافه گالری، تالار آینه و تالار اقوام مجموعه فرهنگی - هنری برج آزادی برپا می‌شود. همچنین در نمایشگاه عکس عاشورایی که با همکاری معاونت هنری سازمان فرهنگی - هنری شهرداری تهران برپا می‌شود، ۸۰ قاب عکس از آیین، فرهنگ و رسوم عزاداری شهرهای ایران به نمایش گذاشته می‌شود. نمایشگاه نقاشی شامل ۱۰ اثر فاخر از گنجینه هنرهای تجسمی برج آزادی و نمایشگاه اینفوگرافیک با معرفی اصحاب کربلا به صورت مفهومی از دیگر برنامه‌های این سوگواره هنری هستند.

مراسم افتتاحیه این سوگواره هنری، ۱۹ تیر مصادف با سوم محرم، از ساعت ۱۶ با حضور مدیران فرهنگی و هنرمندان برگزار می‌شود.

اجرای تئاتر و نمایش میدانی، نی نوازی و موسیقی آیینی، پرده‌خوانی عاشورایی، چهارپایه‌خوانی، اجرای نمایش‌های هنری، کارگاه‌های هنری خط و نقاشی، موبک عزاداری و... از برنامه‌های افتتاحیه این سوگواره هستند.

اکران «نذر بی‌بی»

در گروه هنر تجربه به آغاز شد

مراسم رونمایی و اکران افتتاحیه فیلم سینمایی «نذر بی‌بی» به تهیه‌کنندگی و کارگردانی محمد کریمی توسط گروه سینمایی «هنر و تجربه»، با حضور سازندگان و بازیگران این فیلم، اهالی رسانه و هنرمندان سینما و تئاتر در پردیس سینمایی چارسو برگزار شد.

محمد کریمی، تهیه‌کننده و کارگردان فیلم «نذر بی‌بی» در ابتدای سخنانش ضمن دعوت از عوامل فیلم برای حضور روی صحنه، فرارسیدن ماه محرم را به همه مخاطبان تسلیت گفت و افزود: همه عوامل فیلم که برای ساخت آن زحمت کشیدند، بسیار متشکرم.

وی عنوان کرد: فیلم «نذر بی‌بی» یک اثر مذهبی و دینی است که برای اکران در این ایام مناسب است و آن را به ساحت مقدس بی‌بی دو عالم حضرت فاطمه زهرا(س) تقدیم می‌کنم.

فیلم سینمایی «نذر بی‌بی» از ۲۰ تیر در پردیس سینمایی چارسو اکران می‌شود. در این مراسم بازیگران و عوامل فیلم و هنرمندانی همچون عنایت بخشی، عباس محبوب، حسن رضایی و عزت‌الله رضایی فر حضور داشتند.

۱۰ مجلس تعزیه

در حوزه هنری روایت می‌شود

همزمان با شروع ماه محرم از ۱۷ تا ۲۶ تیر (یکم تا دهم محرم) ۱۰ مجلس تعزیه از ساعت ۱۷ در تماشخانه مهر حوزه هنری روایت می‌شود.

این مجالس به سرپرستی ابوالفضل میرزااحمدی است و شامل ۱۰ مجلس از جمله مجلس شهادت حضرت شاهچراغ، مجلس حج بدل به عمره، مجلس قیاس ابن مسهر، مجلس حجج‌الوداع، مجلس شهادت حضرت مسلم، مجلس شهادت ابن ریاحی، مجلس شهادت حضرت علی‌اکبر(ع)، مجلس شهادت حضرت عباس(ع)، مجلس شهادت امام حسین(ع) و مجلس بازار شام است. تماشای این مجالس برای عموم آزاد است و علاقه‌مندان می‌توانند از ۱۷ تا ۲۶ تیر هر شب از ساعت ۱۷ به تماشخانه مهر حوزه هنری به آدرس خیابان حافظ، نیش خیابان سمیه مراجعه کنند.

جایزه اصلی کارلوی واری

به یک مستند رسید

مستند پرتره «نگاهی ناگهانی به چیزهای عمیق تر» ساخته «مارک کارلینز» از انگلیس که درباره یک نقاش مدرنیست بریتانیایی «ویلهلمینا بارنز - گراهام» است، موفق به کسب جایزه گوی بلورین بهترین فیلم از جشنواره فیلم کارلوی واری ۲۰۲۴ شد. داستان طلاق نروژی با عنوان «دوست داشتنی» ساخته «لیلیا اینگولفسدوتیر» نیز برنده جایزه هیات داوران شد و «هلگا گورن» برای بازی در این فیلم برنده جایزه بهترین بازیگر مرد شد. این فیلم همچنین برنده جایزه فیپرشنی (نخمن بین‌المللی منتقدان فیلم)، جایزه لیبل سینمای اروپا و جایزه بزرگ هیات داوران کیلسای جهانی شد.

جایزه کارگردانی هم به «لیسیا لو» برای «پیرس» محصول مشترک سنگاپور/ تایوان/ لهستان رسید که روایتی پیچیده از خانواده‌ای که در اثر رسوایی از هم پاشیده شده است. «نون کاسی» و «کیدیو پولمنز» برای بازی در فیلم «سه روز ماهی» به کارگردانی «پیتر هوگندورن»، برنده جایزه بهترین بازیگر مرد شدند.

در جشنواره کارلوی واری همچنین از «دانیل برول»، «کلایو اون»، «ویگو مور-تسنس» و «یوان تروجان» برای یک عمر دستاورد سینمایی تقدیر ویژه به عمل آمد.

«میر و علمدار»

مصطفی دارابی رونمایی شد

نقاشی «میر و علمدار» مصطفی دارابی همزمان با اول محرم رونمایی شد، همچنین نخستین نماهنگ برای نقاشی «میر و علمدار» نیز به مناسبت فرارسیدن ایام سوگوار سرور و سالار شهیدان حضرت اباعبدالله‌الحسین علیه‌السلام و یاران با وفای ایشان منتشر شد. مصطفی دارابی، هنرمند نقاش درباره تابلوی نقاشی «میر و علمدار» گفت: سال‌ها با شنیدن مداحی «ای اهل حرم میر و علمدار نیامد، سقای حسین سید و سالار نیامد» تصویری که در تابلو مشاهده می‌کنید، در ذهنم نقش می‌بست و به همین دلیل، تصمیم گرفتم این تصویر ذهنی‌ام را تبدیل به نقاشی و تابلوی «میر و علمدار» کنم.

دارابی در پایان درباره این نقاشی توضیح داد: نقاشی «میر و علمدار» اذن میبدان حضرت ابوالفضل‌العباس علیه‌السلام از امام حسین علیه‌السلام برای فراهم کردن آب را نشان می‌دهد. تکنیک این اثر، رنگ و روغن و در مدت ۸ ماه خلق شده است.

پیامبر اکرم پیامبر اکرم

به کودکان محبت کنید و به آنها رحم کنید و هورقت به آنها وعده دادید، به آن وفا کنید، چون آنها شما را روزی رسان خود می‌دانند.

روزنامه سیاسی، فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی

صاحب‌امتیاز و مدیرمسئول: محمد آخوندی
مدیرعامل: زهرا شکیبایی
سرمدین: سید علیدین نورالدینی

نشانی: خیابان انقلاب اسلامی، بین حافظ و خیابان ولیعصر (عج)، کوچه سعید، پلاک ۹
روابط عمومی: ۶۶۴۱۳۷۲ | تلفن: ۶۶۴۱۳۷۲۸ | فکس: ۶۶۴۱۳۷۲۹
پيام‌رسان: @vataneemrooz | پست الکترونیک: info@vataneemrooz.ir
چاپ: موسسه جام‌جم پرتو برنا | توزیع: نشر گستر امروز: ۶۱۹۲۳۰۰۰

نگاهی به ۳ دهه نغمه‌ها و آواهای عاشورایی

وقتی نواها اشک می‌ریزند

بوی خون آید همی...

«بوی خون در کوچه‌ها آید همی / یاد یار مهربان آید همی...» مطلع آهنگ مولای عشق است. آلبوم عاشورایی علیرضا عصار با نام «مولای عشق» اسفند ۸۲ درست وسط محرم همان سال منتشر شد؛ آلبومی شامل ۷ قطعه که حال و هوای کاملاً محرمی دارند. دکلمه‌های این آلبوم را عصار به همراه مهدی شریفی اجرا کرده است. این آلبوم یکی از آثار ماندگار در حوزه موسیقی عاشورایی است. عصار جزو نخستین خواننده‌های پاپ در ایران است که آثارش بسیار مورد توجه قرار دارد. آخرین آلبوم عصار سال ۸۹ منتشر شد.

اثری متفاوت

«خسوف» با آهنگسازی محمدسعید شریفیان راوی موسیقی‌ای است که واقعه عاشورا را بیان می‌کند. این اثر در فاصله سال‌های ۷۵ تا ۷۸ ساخته شد اما برای نخستین‌بار سال ۸۲ توسط ارکستر سمفونیک تهران و همکاری نوازندگان و خوانندگانی از ارکستر کراپسوا رومانی به اجرا درآمد. برای ضبط این آلبوم از ارکستر فیلارمونیک و گروه کر اولتینای رومانی به رهبری الکساندرو یوزوب استفاده شد.

در این اثر بخش‌هایی از اشعار بیژن ترقی، خواجه عبدالله انصاری و حسان با یکدیگر تلفیق شده است. این سمفونی شامل ۸ بخش با ترکیبی از موسیقی کلاسیک غربی و موسیقی کلاسیک ایرانی است. بسیاری این آلبوم را بی‌نظیرترین اثر موسیقایی در موضوع عاشورا می‌دانند. شریفیان از تحصیلکرده‌های رشته موسیقی است. او آهنگساز مجموعه‌های تلویزیونی و پژوهشگر در زمینه موسیقی است. نزدیک به ۲ سال روی نوحه‌ها و متون مختلف عاشورایی در ایران تحقیق کرد که ماحصلش این آلبوم بود.

یک مجری خوش‌صدا و عاشق سالار کربلا

آثار امیرحسین مدرس در زمینه نواهای عاشورایی بسیار مشهور هستند. مدرس را هم به صدایش می‌شناسیم و هم به چهره‌اش در تلویزیون و سینما به عنوان مجری و بازیگر. اواسط سال ۸۵ وارد گروه سون شد و نخستین آلبوم عاشورایی‌اش با نام «ماه‌ای» زمستان ۸۵ در اوایل محرم منتشر و در مدت کمی با استقبال خوبی روبه‌رو شد. در این آلبوم که ۱۲ قطعه دارد، اشعار و نوحه‌های قدیمی بازخوانی شده‌اند که در ژانر امام حسین(ع) هستند.

بعد از آن، به فاصله ۵ سال، مدرس آلبوم بعدی‌اش با نام «خورشید» با دکلمه «امین تاریخ» را محرم ۹۰ روانه بازار کرد. در این آلبوم هم ۸ قطعه از بازخوانی نوحه‌های قدیمی گنجانده شده بود. آلبوم‌های مدرس از بهترین آثار موسیقایی کشور در حوزه هنرهای آیینی محسوب می‌شود. او سال گذشته آلبوم «خطبه‌خوان رستاخیز» را نیز منتشر کرد. این آلبوم رویترز بخشی قرار بود از افرادی استفاده شود که صدای‌شان حزین باشد. در نهایت به این نتیجه رسیدند از کویتی‌پور دعوت کنند. انتشار این آلبوم منجر به شکل‌گیری جریانی شد که پای بسیاری از آهنگسازان را برای کار در حوزه موسیقایی عاشورا باز کرد. آلبوم «آتش و عطش» صادق آهنگران نیز با تنظیم سید محمد میرزهبانی محرم ۸۵ منتشر شد. آلبوم «هفتاد و دو» هم که سال ۹۰ منتشر شد به ۲ زبان عربی و فارسی خوانده شده بود. رسول رسولی، موسیقی و تنظیم این

وطن امروز

بود. این ۲ نفر پیش از آن، جز انتشار تک‌آهنگ، کار دیگری نکرده بودند. این آلبوم شامل ۱۰ قطعه بود که محرم ۸۸ به بازار آمد.

موسیقی بوشهری

در بین تمام سبک‌های موسیقی و الحان آیینی و محلی کشور، موسیقی مذهبی بوشهر جایگاه ویژه‌ای دارد. شاید بتوان موسیقی بوشهری را که به قیام عاشورا می‌پردازد، از منحصر‌به‌فردترین موسیقی‌های این مرز و بوم دانست. اصالت، پابندی به سنت، ریتم، هیجان، شور، یکدستی و هماهنگی‌ای که در مراسم عزاداری، نوحه خوانی بوشهری دیده می‌شود، بی‌نظیر و متفاوت است. در این میان، می‌توان به آلبوم «ماتم ۲۰» از محسن شریفیان اشاره کرد؛ کسی که با گروه موسیقی بوشهری‌اش شهرت جهانی دارد.

این موزیسین آبان ۹۱ آلبوم «اهل ماتم» را در قالب ۲ آلبوم منتشر کرد. مجموعه اول شامل ۲۱ قطعه بود و در آن نوحه‌های پامبری، مرثیه‌خوانی و نوحه‌های عزاداری مردانه و... گنجانده شده بود. نکته جالب اینکه او پیش از انتشار این آلبوم، طی سال‌های ۸۱ تا ۸۴ کتابی پژوهشی با عنوان «اهل ماتم» هم منتشر کرده بود.

شریفیان متولد ۵۴ است و موسیقی بوشهری را از سال ۷۱ شروع کرده. او در حال حاضر نی آبان و نی جفتی می‌نوازد. علاوه بر او، رضا صادقی نیز هر سال دهه اول محرم به بندرعباس می‌رود و مجالس نوحه‌خوانی دارد. آقای سیاه‌پوش در شهر خودش واقعا برای امام حسین(ع) سیاه‌پوش می‌شود و می‌خواند. مجالس او از برطرف‌دارترین مجالس عزاداری برای ایام محرم است.

تک‌آهنگ‌ها

از میان تک‌آهنگ‌های منتشر شده برای محرم و وقایع عاشورا، چند تک‌آهنگ خیلی گل کردند. محسن یگانه یک قطعه برای محرم دارد به نام «کربلا» که اواسط دهه ۸۰ منتشر شد. قطعه «کاکا» نیز ترانه سوزناکی دارد و حامد عسگری به عنوان ترانه‌سرا در آن بخشی از رشادات‌های حضرت عباس(ع) را بیان کرده است. این قطعه را علی لهراسبی خوانده است، همچنین از زمان آغاز فعالیت حرفه‌ای علی عبدالملکی تقریباً هر سال یک قطعه از او با موضوع ایام سوگوار محرم منتشر می‌شود.

سال گذشته در حالی که او دیگر به جمع خوانندگان رسمی موسیقی پاپ پیوسته بود، قطعه «تشد» را به مخاطبان خود ارائه کرد. علی اصحابی هم قطعه‌ای برای عاشورا دارد به نام «محرش کبرا». این ترانه درباره شهادت حضرت عباس(ع) است که خود اصحابی کار ساخت آهنگ و تنظیم آن را انجام داده است. در کارنامه کاری محسن چاووشی هم قطعات مذهبی متعددی به چشم می‌خورد. چاووشی سال ۱۳۸۴ قطعه «راه کربلا» را با ترانه‌ای از امیر ارجینسی اجرا کرد. نکته قابل توجه در این قطعه نوع سازبندی و سازهایی است که در مراسم عزاداری و سینه‌زنی از آنها استفاده می‌شود. بنیامین بهادری هم آلبوم معرفی به نام «بوی محرم» دارد که جزو نخستین کارهای او است. اصلاً بنیامین نخستین‌بار با انتشار قطعه‌ای محرمی معروف شد! آلبوم بهادری سال ۸۵ منتشر شد.

مدیرعامل کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان در آیین رونمایی از کتاب «گل کم‌تحمل است» با موضوع قیام امام حسین(ع) مطرح کرد

عاشورا بستر و موضوع تعقل و تفکر

غیرمذهبی عامل تقوا و تزکیه نفس را برای تربیت عامل اصلی می‌دانند.

مدیرعامل کانون پرورش فکری گفت: سومین عامل اصلی تربیت، عبادت و عمل است. یعنی ایجاد یک عرصه عملی برای تمرین آنچه فراگرفته است. ایجاد روح عبادت باعث می‌شود مدام انسان به خود تذکر بدهد. خداوند که به عبادت ما احتیاجی ندارد اما این کار مسیر یادآوری است. تنها راه خروج از غفلت همین یادآوری در عمل است.

علامتی تصریح کرد: این مقدمه‌ای بود که این نکته را عرض کنم وقتی ما کودکان و نوجوانان را در بستر محرم و اربعین قرار می‌دهیم، این ۳ عامل در کنار هم به صورت کامل در محرم وجود دارد. اولاً محرم و آموزه‌های عاشورا بستر و موضوع تعقل و تفکر است. محرم بستر آموزش و فراگیری برای کودکان و نوجوانان است.

او در بخش دیگری از صحبت‌هایش بیان کرد: امروز

کرد: همه ما ظلمت‌هایی داریم و ۳ ظلمت در زیست ما وجود دارد. سر، دل و پا یا بیش، منش و کشتن این تاریکی‌ها سه‌گانه بدون وجود امام حسین(ع) از بین نمی‌رود.

وی تصریح کرد: امام حسین(ع) وقتی حرکت خود را شروع کردند ۹ اصل را مطرح کردند که باید توانیم عمل کنیم. در واقع امام حسین(ع) کشتی نجات هستند. باید ببینیم چطور می‌توانیم با او از این گرداب‌ها عبور کنیم؟ این امکان تنها با مطالعه و درک صورت می‌گیرد.

سنگری افزود: میباید امام حسین(ع) را فقط در وجه تراژیک خلاصه کنیم. این خوب است اما کافی نیست. باید ابعاد چهارگانه کربلا را درباییم. بعد اول نگاه عارفانه؛ مانند عمان سامانی، نیر تبریزی و... که از این بعد به عاشورا پرداختند.

این پژوهشگر با اشاره به بعد دوم و حماسی کربلا یاد داد: قیصر امین‌پور و منظومه «ظهر دهم» او داشت و ادامه داد: جزوآنجانی عمرین جناده نوجوان ۱۲ ساله کربلا «امیری حسین و نعم الامیر» از رجزهای متفاوت عاشوراست. کربلا ۲۳ کودک و نوجوان داریم که برای هر کدام می‌توان یک منظومه آماده کرد. او ادامه داد: مورد سوم بعد تراژیک کربلا است. برخی می‌گویند آیا برای کودک باید از سوگو گفت؟ جنس این غم متفاوت است. کربلا کلاس تربیت عاطفی است. وقتی برای کودکی که بی‌رحمانه به شهادت رسید گریه می‌کنیم تربیت عاطفی شکل می‌گیرد. کسی که برای این موضوع اشک می‌ریزد ظلم نمی‌کند. در کربلا تعداد زیادی کودک و نوجوان حضور دارند و امام حسین(ع) عاشق کودکان و نوجوانان بودند. سنگری گفت: بر اساس این موارد بیش از ۴۸۰ داستانی که می‌توان در باب مسائل مختلف کربلا مطرح کرد و زمینه سرودن ۸۰۰ شعر را به شاعران ارائه داد.

همچنین محمدرضا سنگری، نویسنده و پژوهشگر بیان